

Bogusz Wasik

archeolog, konserwator

archaeologist, conservator

Techniki budowy zamków w typie kasztelu w państwie krzyżackim w Prusach

Techniques of construction of castellum-type castles in the state of the Teutonic Order in Prussia

Abstrakt

W artykule scharakteryzowane zostały techniki budowy zamków regularnych (kastelowych) w Prusach. Wznoszono je od ok. 1280 r., kiedy to stabilizacja i rozwój państwa stworzyły podstawy do rozwoju monumentalnej architektury. Okres ten charakteryzuje ilościowy i jakościowy rozwój budownictwa. Wysoka klasa architektury szła w parze z rozwojem technik budowlanych i realizacją przemyślanych inwestycji. Nowsze badania wskazują, że zamki kasztelowe budowano według podobnych schematów, począwszy od wyboru miejsca budowy, przez projektowanie, porządek prac murarskich, po wielki nakład prac ziemnych. Cechy te, powtarzalne do pocz. XV w., wskazują na obecność ugruntowanej tradycji budowlanej w Prusach.

Słowa kluczowe: zamki krzyżackie, kasztele, zamki konwentualne, średniowieczne techniki budowlane, zakon krzyżacki

Abstract

The article describes the techniques of building regularly-shaped castles (*Castelle*) in Prussia. They started to appear around 1280, when the stabilization and development of the state provided a basis for the development of monumental architecture. This period is characterized by rapid advances in architecture, both in quantitative and in qualitative terms. The development of high-class architecture was accompanied by progress in building techniques and the completion of well thought-out investments. More recent studies indicate that castellum-type castles were built according to similar patterns, ranging from the choice of a construction site, through design, order of masonry work, to extensive earthworks. These features, repetitive until the beginning of the 15th century, evidence the presence of a well-established building tradition in Prussia.

Keywords: Teutonic Order castle, *Castelle*, conventual castles, medieval building techniques, Teutonic Order

Dr Bogusz Wasik, absolwent archeologii (specjalność – archeologia architektury) w Instytucie Archeologii Wydziału Nauk Historycznych oraz ochrony dóbr kultury (specjalność – konserwatorstwo) w Instytucie Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Autor rozprawy doktorskiej pt. *Budownictwo zamkowe na ziemi chełmińskiej (XIII-XV wiek)*, obronionej w Instytucie Archeologii UMK. Do jego zainteresowań należy *architectura militaris* oraz historia technik budowlanych. Brał udział w badaniach archeologicznych zamków ziemi chełmińskiej. Aktualnie uczestnik projektu badawczego „Castra Terrae Culmensis – na rubieży chrześcijańskiego świata”, prowadzonego przez Marcina Wiewiórę z Instytut Archeologii UMK.

Bogusz Wasik, PhD, a graduate in archaeology (specialisation – archaeology of architecture) at the Institute of Archaeology of the Faculty of History, as well as Protection of Cultural Heritage (specialisation – conservation) at the Institute of Monuments and Conservation, the Faculty of Fine Arts of the Nicolaus Copernicus University in Toruń. He received his PhD at the Institute of Archaeology at the Nicolaus Copernicus University for the dissertation titled: *Budownictwo zamkowe na ziemi chełmińskiej (XIII-XV wiek)* [Castle building in the Chełmno region (13th-15th century)]. His interests include *architectura militaris* and the history of construction techniques. He has participated in archaeological research of castles in the Chełmno Land. Currently a participant in a research project “Castra Terrae Culmensis – at the borders of the Christian world”, led by Marcin Wiewióra from the Institute of Archaeology of the Nicolaus Copernicus University.